

Şarlotta Bronte
CEYN EYR

Tərcüməçi:
Nadir Bədəlov

QANUN NƏŞRİYYATI

Charlotte Bronte

JANE EYRE

Həyat gözəldir, amma onun sərt üzü də var. Yaşamaq təkcə həyatdan zövq almaq deyil, həm də onun uğrunda mübarizə aparmaq, bu həyatda təsadüfi olmadığını sübuta yetirməkdir. XIX əsr İngiltərə yazıçısı Şarlotta Brontenin qəhrəmanı ən ağır sınaqlardan ləyaqətlə çıxaraq öz təmiz adını qoruyub saxlayır. Onun adı Ceyn Eyrdir. Yüzlər gəlib keçir, dünya dəyişir, amma hər gələn nəsil bu sadə, kimsəsiz qızın amansız taleyinə tabe olmaması, ağır sınaqları dəf edərək səadətə yetməsi haqqında özünün danışdığı həyat hekayətini sevə-sevə oxuyur. O hər bir oxucunu özünə sirdaş edir. Onun həyat yolu insanın mənəvi və əxlaqi qələbəsinin rəmzidir. “Ceyn Eyr” romanı dünya ədəbiyyatının qızıl fonduna daxil olmaqla bərabər ən çox ekranlaşdırılan əsərlərdən biridir. Lakin heç bir film, hətta onun ən uğurlu ekran təcəssümü belə kitab qədər maraqlı və həyəcan doğurmur, qəhrəman və oxucu arasında məhrəm, səmimi münasibəti əvəz edə bilmir.

*Müəllif bu kitabı dərin hörmətlə
Uilyam Tekkəreyə, əskvayra həsr edir*

REDAKSIYA TƏQDİMƏTİ

“Ceyn Eyr” romanı ədəbiyyat tarixində yalnız sevgi hekayəsi kimi deyil, eyni zamanda, qadın şəxsiyyətinin formalaşması və daxili azadlıq ideyasının güclü ifadəsi kimi qiymətləndirilir. Virciniya Vulf və Marqaret Etvud kimi yazıçılar bu əsərin qadın qəhrəmanının müstəqil düşüncə və qərar vermə qabiliyyətini önə çıxarmasını yüksək dəyərləndirib. Corc Henri Luis isə onun emosional təsir gücünü və səmimiyyətini xüsusi vurğulayıb. Tənqidçi Henri Ceyms bəzi hissələrdə emosional ifadənin həddən artıq olduğunu qeyd etsə də, əsərin ədəbi əhəmiyyətini və unudulmaz obraz yaratmaq bacarığını xüsusi vurğulayıb.

Ümumilikdə isə “Ceyn Eyr” fərdin öz dəyərlərini qorumaq uğrunda mübarizəsini təsvir edən və bu baxımdan klassik ədəbiyyatın ən təsirli nümunələrindən biri hesab olunur.

ÖN SÖZ

“Ceyn Eyr”in birinci nəşrində ön sözə lüzum yox idi və mən bunu yazmadım. Amma burda, ikinci nəşrdə bir neçə təşəkkür bildirmək, həmçinin müxtəlif izahedici qeydlər etmək lazım gəldi.

Mən üç ünvana təşəkkür bildirirəm:

Birincisi, Publikaya – iltifat göstərib qeyri-adi heç nəylə fərqlənməyən sadə bir hekayəti dinlədiyinə görə;

İkincisi, Mətbuata – adı bilinməyən iddiaçı kimi mənə ədalətli seçim meydanı yaratdığına görə;

Üçüncüsü, Naşirlərə – mərifət, işgüzarlıq, praktik bacarıq və xeyrxahlıq kimi keyfiyyətlərinə minnətdar olaraq tanınmayan Müəllifə kömək etdiklərinə görə.

Publika və Mətbuat ifadələri mənim üçün ümumi olanın təcəssümüdür və buna görə də onlara yalnız ümumi sözlərlə təşəkkür edə bilərəm. Lakin Naşirlərim mənə tanışdır, eləcə də alicənab və hörmətli insanlar naşı olan bir nəfərə necə kömək edərsə, mənə də o şəkildə dəstək olan xoşniyyətli tənqidçilərimi tanıyıram. Məhz onlara, yəni mənim Naşirlərim və Tənqidçilərimə üzümü tutub deyirəm: “Cənablar, sizə ürəkdən təşəkkür edirəm!”

Beləliklə, bu kitabın işıq üzü görməsində və ona dəstək verilməsində xidməti olan adamlara öz borcumu etiraf edəndən sonra başqa qəbildən olan adamlara müraciət etmək istəyirəm, – mən bildiyimə görə onların sayı çox deyil, bununla belə, onları da diqqətdən kənar qoymaq olmaz. Mən “Ceyn Eyr” kimi kitabların istiqamətini şübhəli hesab edən həmin o azsaylı qorxaq, deyingən və qərəzli insanları nəzərdə tuturam; onların gözü qeyri-adi olanı səhv

kimi görür, onların qulaqları cinayətin atası olan saxtakarlığın ifşasını Allahın yerdəki naibi sayılan möminliyin təhqiri kimi eşidir. Mən bu şübhəli şəxslərə müəyyən təkzibolunmaz fərqləri göstərmək istəyirəm.

Ənənə əxlaq deyil, riyakarlıq din deyil. Birincinin ifşası ikinciyə təcavüz hesab oluna bilməz. Fariseyin üzündən maskanı dartıb çıxarmaq heç də Tikanlı Taca əl atmaq sayılmamalıdır.

Bütün bunlar və bunları müşayiət edən əməllər diametral şəkildə bir-birinə ziddir. Bunlar pislilik və yaxşılıq qədər bir-birindən fərqlənir. İnsanlar tez-tez bunları səhv salır, amma bunları səhv salmaq qəti yaramaz. Görüntünü həqiqət kimi qəbul etmək düzgün deyil. Dünyada bütün günahların yuyulmasını öz üzərinə götürmüş İsa Məsihin təlimini yalnız bəzi seçilmişlərin qaldırılması, onların vəsf edilməsinə xidmət göstərən məhdud insan doktrinaları ilə əvəz olunmasına yol vermək bağışlanmaz səhvdir. Onların arasında, təkrar edirəm, fərq var və onları bir-birindən ayıran sərhədi dəqiq-dürüst müəyyən etmək bəd əməl deyil, əksinə, savabdır.

Bu ideyaları bir-birindən ayırmaq dünyanın xoşuna gəlməyə bilər, çünki dünya onları bir-birinə qarışdırmağı vərdiş edib və zahiri nəzakət qaydalarını saf əməl kimi – divarın ağ rəngini məbəd paklığı kimi təqdim etməyi daha münasib bilir. Dünya cəsarət edib yoxlayan və ifşa edən, qızıl suyu çəkiləni təmizləyib altında dəyərsiz metal olduğunu üzə çıxaran, məzarın içinə nüfuz edib orada sür-sümük qalıqlarından başqa bir şey olmadığını görk etdirən adamlara nifrət bəsləyir, lakin nifrət edə-edə dünya belə adamlara həmişə borclu qalır.

İsrail çarı Axav Mixeyi sevmirdi, çünki Mixey onun haqqında yaxşı yox, həmişə bəd gələn xəbərlər söyləyirdi. Yəqin Axav ona yarınan Kənaan oğluna daha xoş münasibət bəsləyirdi. Amma o, qulağını təriflərdən təmizləyib doğru məsləhətləri dinləsəydi, bəlkə də qanlı ölümünün qarşısını alardı.